

Apstiprinu
Liepājas Valsts tehnikums

Direktors _____
(A.Ruperts)
2023.gada 2.janvāris

DDI – 50 - 2023

**DARBA AIZSARDZĪBAS NOTEIKUMI
FIZIKAS KABINETĀ**

(IZGLĪTOJAMIEM)

Saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 24.novembra noteikumiem Nr.1338
„Kārtība, Kādā nodrošināma izglītojamo drošība
izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos

Drošības prasības nodarbībām fizikas kabinetā

1. Vispārīgās prasības

- 1.1. Par bīstamiem un kaitīgiem faktoriem (risku) fizikas nodarbībās uzskatāmi:
  - 1.1.1. .elektrotraumas iespējamība;
  - 1.1.2. termiskas traumas no lodāmura, lodalvas, citām sildierīcēm vai spirta lampiņas;
  - 1.1.3. ķīmiskās traumas no akumulatora elektrolītiem (skābes vai sārma).
- 1.2. Starpbrīžos fizikas kabinetā atļauts uzturēties tikai klases dežurantam. Citu klases skolēnu uzturēšanās klasē starpbrīdī (ārpusnodarbību laikā un tml.) atļauta tikai ar fizikas skolotāja atļauju.
- 1.3. Ar šo instrukciju skolēni jāiepazīstina (instruējami) ne retāk kā 2x gadā., kā arī pirms jaunu darbību, kuras var apdraudēt viņu veselību (dzīvību), uzsākšanas.

2. Pirms nodarbību sākuma un nodarbības gaitā

2.1. Strādājot laboratorijas un praktiskos darbus kabinetā, esiet piesardzīgi, ievērojiet kārtību un tīrību darba vietā, izpildiet drošības tehnikas noteikumus.

Pirms darba sākuma:

- a) noskaidrojiet eksperimentā paredzēto darba kārtību un izpildīšanas noteikumus;
- b) pārbaudiet eksperimentam domāto ierīču, trauku un citu priekšmetu stāvokli;
- c) darba vietu atbrīvojiet no nevajadzīgiem priekšmetiem un materiāliem.

2.2. Esiet uzmanīgi un disciplinēti, precīzi izpildiet skolotāja norādījumus.

2.3. Neuzsāciet darbu bez skolotāja atļaujas.

2.4. Izvietojiet ierīces, materiālus un iekārtas savā darba vietā tā, lai nebūtu iespējams tiem krist un apgāzties.

2.5. Pirms darbu izpildīšanas nepieciešams uzmanīgi iepazīt tā saturu un izpildīšanas gaitu.

2.6. Lai novērstu krišanu, mēģinājumos stikla trauku (*mēģenes, kolbas*) uzmanīgi nostipriniet statīva turētājā.

2.7. Mēģinājumos nepieļaujiet mēraparātu maksimālo noslodzi. Darbā ar ierīcēm, kas izgatavotas no stikla, esiet īpaši piesardzīgi. Neņemiet termometrus no mēģenes, kurā ir sacietējusi viela.

2.8. Sekojiet, vai ierīcēs un palīgierīcēs visi stiprinājumi ir pilnīgā kārtībā. Nepieskarieties un neliecieties (*īpaši ar nesakoptiem matiem*) pie mašīnu rotējošām daļām.

2.9. Montējot eksperimenta iekārtu, izmantojiet vadus (*ar uzgaļiem un aizsargājošiem apvalkiem*) ar izturīgu izolāciju un bez redzamiem bojājumiem.

2.10. Montējot elektriskās ķēdes, izvairieties no vadu krustošanās; aizliegts izmantot vadus ar nolietotu izolāciju un atsegtā tipa slēdžus (*ja spriegums lielāks par 42 V*).

2.11. Izmantot elektroierīces atbilstoši paredzētajai elektrotīkla jaudai.

2.12. Ūdens sildīšanai tiek veikta ar elektrisko tējkannu, pārliecināties, lai tējkannā būtu ieliets ūdens pirms pieslēgšanas tīklam.

2.13. Nelietot elektrisko plītiņu ar vaļēju spirāli.

2.14. Elektriskai ķēdei sprieguma avotu pieslēdziet kā pašu pēdējo. Samontēto ķēdi ieslēdziet tikai pēc skolotāja pārbaudes un viņa atļaujas. Sprieguma esamību ķēdē var pārbaudīt tikai ar aparātiem vai sprieguma uzrādītājiem.

2.15. Nepieskarieties zem sprieguma esošiem neizolētiem ķēdes elementiem. Pirms nav atslēgts elektrobarošanas avots, nesāciet ķēdē pārkārtot vadus un nemainiet drošinātājus.

2.16. Sekojiet, lai darba laikā nejauši nepieskartos elektriskās mašīnas rotējošām daļām. Neuzsāciet vadu pārkārtošanu elektriskajās mašīnās, kamēr nav pilnīgi apstājies mašīnas enkurs vai rotors.

2.17. Nepieskarieties stacionāru elektroiekārtu korpusam un atslēgu kondensatoru spailēm.

2.18. Uzmanīgi lietot atsperes, īpaši sargāt acis.

2.19. Darbā ar matemātisko svārstu, nostiprināt atsvaru. No līdzsvara stāvokļa atsvaru novirzīt tā, lai netiktu apdraudēti apkārtējie un laboratorijas iekārtojums.

2.20. Izmantojiet instrumentus ar izolējošiem rokturiem.

2.21. Darbu beidzot, atslēdziet elektrobarošanas avotu, pēc tam tikai demontējiet ķēdi.

2.22. Neatstājiet darba vietu bez skolotāja atļaujas.

2.23. Ja atklājat, ka kaut kas nav kārtībā elektriskajā ierīcē, nekavējoties atslēdziet elektrobarošanas avotu un paziņojiet par to skolotājam.

2.24. Patērētāju pieslēgšanai tīklā izmantojiet spraudkontakta savienojumu.

2.25. Darbā ar elektroierīcēm un tās remontējot, izmantojiet rozetes, ligzdas, spaiļes un slēdžus ar neizvirzītām kontaktvirsmām.

3. Rīcība, traumū, aizdegšanās un tml. gadījumos

3.1. Ja nodarbību gaitā jūtama gruzduma smaka, redzami dūmi, sakarst reostata vadi vai kāds no skolēniem tiek pakļauts elektrosprieguma iedarbībai:

3.1.1. nekavējoties jāatslēdz elektrosprieguma ķēde;

3.1.2. jāpaziņo skolotājam;

3.1.3. turpmākās darbības ar cietušo veicamas atbilstoši skolotāja norādījumiem, skaties arī instrukciju Nr. 9.2. „Pirmā palīdzība...”, termisku un elektrotraumu gadījumā.”

Piezīme - ja ir noticis termisks vai ķīmisks (skābe, sārms) apdegums, cietusī ķermeņa vieta ilgstoši (> 15 minūtes) jāskalo tekoša vēsa ūdens strūklā.

3.2. Ja ir notikusi aizdegšanās (gruzdēšana), tā dzēšama ar pulvera vai ogļskābās gāzes ugunsdzēsības aparātu. Lietojot CO₂ aparātu, jāievēro tā lietošanas drošības prasības, lai neiegūtu roku apsaldējumus. Ugunsdzēsības dienests (**tālrunis „01”**) izsaucams, ja, ar rīcībā esošajiem ugunsdzēsības līdzekļiem un darbībām, aizdegšanos nav iespējams likvidēt laikā līdz 30 sekundēm.

3.3. aparātu, jāievēro tā lietošanas drošības prasības, lai neiegūtu roku apsaldējumus. Ugunsdzēsības dienests (**tālrunis „112”**) izsaucams, ja, ar rīcībā esošajiem ugunsdzēsības līdzekļiem un darbībām, aizdegšanos nav iespējams likvidēt laikā līdz 30 sekundēm.

4. Beidzot nodarbības

4.1. Nodarbību nobeigumā, atbilstoši skolotāja norādījumiem, sakārtot lietotos materiālus, darbarīkus, mēraparatūru. Atslēgt no strāvas avota (sprieguma) visus elektropatērētājus.

4.2. Par jebkuru traumu, pat ja tā liekas maznozīmīga, citiem pamanītajiem trūkumiem un tml. informēt skolotāju.

Sagatavoja LVT darba aizsardzības speciālists